

Liite 1
SK 11.12.2025

VN/14836/2021

Pöytäkirja
30.6.2025

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman seurantakomitean kokous

Ajankohta: Keskiviikko 11.6.2025 kello 12:00 – torstai 12.6.2025 kello 11:00

Paikka: Ke: Pohjois-Savon liitto, maakuntasali (Kuopio), to: Luonnonvarakeskus, Maaninka (Kuopio)

Osallistujat:

Jäsenet:

Osenius Johanna, TEM (pj.)
Heikkilä Juhani, Ruokavirasto (varajäsen)
Hertsi Juha, Päijät-Hämeen liitto
Järvenpää Irmeli, STM (varajäsen)
Järviö Nina, Tasa-arvoasiain neuvottelukunta
Kerckänen Anu, YM
Korhonen Jaana, Kainuun ELY-keskus (varajäsen)
Krüger Claes, Oulun kaupunki
Kulmala Vesa, VM
Lehtinen Jukka, Keski-Suomen ELY-keskus
Metsälä Petra, TEM
Muilu Tommi, Hämeen ELY-keskus
Mutanen Jari, Etelä-Savon ELY-keskus
Mäkinen Annukka, Kuntaliitto
Niemi Merja, OKM
Pikkarainen Mika, TEM
Rintala Heli, Etelä-Pohjanmaan liitto
Säkinen Teppo, Keskuskauppakamari
Tiainen Simo, MTK
Uusimäki Minna, MMM (varajäsen)
Vuoristo Mikko, Savonia-ammattikorkeakoulu Oy (varajäsen)
Väätäsmöinen Kirsi, SOSTE ry

Pysyvät asiantuntijat:

Haapakoski Jukka, Työttömien keskusjärjestö

Euroopan komissio:

Andrulis Aurimas, DG EMPL
Jounila Pekka, DG REGIO
Monfret Agnès, DG REGIO
Sillanpää Anne, DG EMPL
Tuominen Samu, DG REGIO

Seurantakomitean sihteeristö:

Huotari Tiina, Uudenmaan liitto
Juuti Soile, Pohjois-Savon liitto
Karhu Valtteri, TEM
Laitinen Katja, Satakuntaliitto
Lamberg Niina, Hämeen ELY-keskus
Loukasmäki Pasi, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pölönen Kalevi, Etelä-Savon ELY-keskus
Ryymin Jaakko, Keski-Suomen ELY-keskus
Äänismaa Ulla, YM

Muut osallistujat:

Ahlgren Harri, TEM
Heinonen Anu, TEM

Tulkit:

Kalajoki Minna, EC SCIC
Karunen Helena, EC SCIC

Maakuntajohtaja Tytti Määttä toivotti seurantakomitean tervetulleeksi Pohjois-Savoon ja Kuopioon. Määttä kertoi myös Itä- ja Pohjois-Suomessa ohjelman puitteissa tehtävästä yhteistyöstä. Alueen saavutettavuuteen vaikuttaa olennaisesti se, että Saimaan kanava, joka on keskeinen TEN-T -kuljetusreitti, on poissa käytöstä minkä johdosta tavarakuljetukset ovat siirtyneet kuormittamaan Savon rataa. Pohjois-Savo sijaitsee keskellä Suomea mutta lukeutuu Itä-Suomeen. Maakunnassa on useita keskuksia ja puolet maakunnan viennistä tulee Kuopion ulkopuolelta. Päättynyttä ohjelmakautta kuvaava julkaisu EU-varojen käytöstä Itä- ja Pohjois-Suomessa kuvaa, miten hyvin koheesiorahoitus on vivuttanut muuta rahoitusta - Suomen kannoissa voisikin korostua enemmän vipuvaikutuksen merkitys.

Asialista

1. Kokouksen avaus ja tervetulosanat

Seurantakomitean puheenjohtaja avasi seurantakomitean kokouksen klo 12:15.

Yksikönpäällikkö Agnès Monfret DG Regiosta esittäytyi ja kertoi olevansa ensimmäistä kertaa näin pohjoisessa ja odottavansa innolla kokousta.

Puheenjohtaja Osenius totesi avaussanoissaan Suomen olevan ohjelmakauden puolivälin kohdalla ohjelman toteutuksessa hieman edelliskautta jäljessä, mutta toisaalta erityisesti JTF:n toimeenpanon olevan hyvässä mallissa. Isojen vakiintuneiden hanketoteuttajien rinnalle on saatu myös uusia pienempiä hakijoita, erityisesti ESR+:n puolella. Ohjelmanmuutokset ovat ohjelmissamme olleet melko harvinaisia, mutta tänään agendalla on iso ja merkittävä muutos, joka vaikuttaa loppuohjelmakauden toimeenpanoon. Maanpuolustus ja

aluekehittäminen eivät ole aiemmin olleet kovin läheisiä teemoja, mutta nyt joudumme pohtimaan, miten ne olisivat yhdistettävissä, muistaen samalla – mihin maakuntajohtajakin edellä viittasi – mikä on aluepolitiikan ydintä.

2. Kokouksen järjestäytyminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Valtteri Karhu esitteli jäsenmuutokset jälkikäteen toimitetun liitteen 1 mukaisesti: Seurantakomitean varsinaisista jäsenistä Luonnonsuojeluliiton toiminnanjohtaja Tapani Veistolan tilalle ilmastoasiantuntija Nelli Immonen, maakuntajohtaja Jyrki Kaiposen (Keski-Pohjanmaan liitto) tilalle maakuntajohtaja Jussi Rämet (Pohjois-Pohjanmaan liitto), aluekehitysjohtaja Eira Variksen (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto) tilalle aluekehitysjohtaja Timo Ollila (Pohjois-Savon liitto) sekä asiantuntija Mauri Yltiön (YM) tilalle johtava asiantuntija Anu Kerkkänen (YM). Varajäsenistä maakuntajohtaja Markus Hirvosen (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto) tilalle tulee kehittämisjohtaja Merja Olenius (Etelä-Savon maakuntaliitto), johtavan asiantuntijan Anu Kerkkäsen (YM) tilalle erityisasiantuntija Ulla Äänismaa (YM) sekä erityisasiantuntija Ari Inkisen (SOSTE) tilalle järjestöpäällikkö Kiril Häyrinen (SOSTE).

Karhu suoritti nimenhuudon. Seurantakomitean 27 varsinaisesta jäsenestä oli paikalla 21 (78 %).

Päätös: Todettiin kokous päätösvaltaiseksi.

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Päätös: Hyväksyttiin Helsingissä 28.11.2024 pidetyn seurantakomitean kokouksen muistio liitteen 2 mukaisena, lisättynä komission kahdella täsmennyksellä kohtaan 5 sekä korjauksella Teppo Säkkisen taustaorganisaatioon (EK=>Keskuskauppakamari).

4. Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Hyväksyttiin esityslista.

5. Katsaus ohjelman toteutustilanteeseen

Harri Ahlgren esitteli ohjelman toimeenpanon tilannekatsauksen. Hankkeita oli 3.6.2025 mennessä käynnistynyt ohjelmassa 6 193 kpl, joista hieman yli puolet EAKR-rahoitteisia. Ohjelman julkisesta rahoituskehyksestä on varattu hankkeisiin 54 % ja maksettu 15 %. Pisimmälle on edetty JTF:n osalta, jonka kehyksestä on varattu jo neljä viidesosaa ja maksettu runsas viidesnes. NSPA-kehyksestä rahoitusta on varattu suhteessa siirtymäaluekehystä vähemmän kaikissa muissa erityistavoitteissa paitsi 1.3:ssa. Yritykset ovat edelleen eniten tukea ohjelmasta saava organisaatiotyyppi (27 % ohjelmarahoituksesta) – ESR+:ssa tärkeimpiä ovat kuitenkin ammattikorkeakoulut sekä kansalaisjärjestöt, yhdistykset ja säätiöt. Merkittävin hanketoteuttaja ohjelmassa on Oulun Yliopisto, toisena Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Ohjelman 15 tärkeimmän hanketoteuttajan joukossa on myös 8 muuta ammattikorkeakoulua.

Ilmastotoimenpiteiden osuus EAKR:n suunnitellusta rahoituksesta on 29,6 %. Koko ohjelman tasolla eniten julkista rahoitusta (noin viidennes) on kohdistunut tukitoimen alaan 021 (pk-yritysten kehittäminen ja kansainvälistyminen, ml. tuotannolliset investoinnit). Suku-puolten tasa-arvoa edistävien ja valtavirtaistavien hankkeiden osuus suunnitellusta rahoituksesta jää kaikissa rahastoissa alle ohjelma-asiakirjan tavoitetasojen. Ahlgren esitteli myös tuotos- ja tulosindikaattorien suunnitelma- ja toteumatietoja perustuen EURA2021:n raporttien R102 ja R103 valmisteluversioihin. Toteumatiedot olivat kuitenkin vielä vajavaisia, sillä ennen toteumatietojen seurantaraportin käyttöönottoa raportoiduista toteumatiedoista on järjestelmään tallennettu vasta noin kolmasosa. Välittäviä toimielimiä on ohjeistettu tallentamaan vielä puuttuvat toteumatiedot 1.9.2025 mennessä, jonka jälkeen suunnitelma- ja toteumatietojen raportointi on vasta kattavaa ja voidaan tarkastella tavoitetasojen tarkistuksia mahdollisen ohjelmanmuutoksen yhteydessä.

Ahlgren kertoi myös hallintoviranomaisen kuulumisia. Suurin osa ohjaus- ja valvontakäynteistä on jo tehty ja järjestelmä näyttäisi toimivan pääosin hyvin. HVO:n koulutukset ja aamukahvitilaisuudet jatkuvat lomakauden jälkeen. EURA 2021:ssä hakijoiden ja tuen saajien toiminnallisuudet hankehakemuksista loppuraporttiin sekä viranomaisten hankkeiden hyväksymiseen ja seurantaan liittyvät toiminnallisuudet ovat jo käytössä. Aluehallintouudistus varaa ison osan toteutusresursseista syksyllä 2025, joten mahdollisen ohjelmanmuutoksen vaatimia järjestelmämuutoksia päästään tekemään vasta vuoden 2026 alussa.

Keskustelussa todettiin, että ohjelmakauden alku oli haastava niin asiakkaiden kuin hanke-käsittelijöiden puolesta. Koko ohjelman toimeenpanon viivästymiseen on vaikuttanut sekin, että JTF:n tulo mukaan ohjelmaan viivästytti joksikin aikaa EAKR:n toimeenpanoa. Toisaalta JTF:n ansiona erityisesti pienten rahoituskehysten maakunnissa on se, että sitä ei ole jaettu pienempiin erityistavoitteisiin, jolloin sen alla voidaan toteuttaa isompia kokonaisuuksia samassakin hankkeessa. Indikaattoriraportoinnin parantumista pidettiin tervetulleena. Toisaalta nähtiin myös yritysten kiinnostuksen ohjelmärahoitusta kohtaan laskeneen, kun luottamus järjestelmää kohtaan kärsi ohjelmakauden alkuvaiheessa. Alkuvaiheen rahoituspäätösruuha on nyt siirtynyt maksatuksiin ja seuraava ruuhka on odotettavissa jatkotoimenpiteisiin. Valtion säästötavoitteiden todettiin asettavan kovia haasteita myös hallinnolle.

Valtakunnallinen toiminta ESR+:ssa kattaa 20 % rahoituksesta ja sitä on toteutettu ministeriöiden tiiviissä yhteistyössä myös hallinnollisesti – uuden aluehallinnon ohjausmallin käyttöönotto asettaa haasteita ensi vuoden alkuun. EAKR:n puolella innovaatio- ja osaamisverkostot ovat toteutuneet hyvin, tavoitteena on aidosti valtakunnalliset hankkeet, ja hankekartta kattaakin aika hyvin koko Suomen – osallistuvia yrityksiä on jo lähes 200.

Kansallinen tulostietojen malli on käytössä ja onnistuneen hankeviestinnän todettiin edistävän myös koko ohjelman vaikuttavuuden näkyvyyttä. Kysyttiin, olisiko Regiowikin tunnuksia mahdollista saada myös alueiden käyttöön? Liittojen ja RR-ELYjen välisen yhteistyön nähtiin toimivan hyvin – ne järjestävät useilla alueilla säännöllisesti yhteisiä aamukahvitilaisuuksia ja myös suuraluetasolla liittojen rahoittajat ja maksajat tapaavat säännöllisesti. Todettiin, että tilannekatsauksessa esitetyissä ELYjen välisissä painotuksissa heijastuvat myös valtakunnallisten teemojen hankkeet. Kysyttiin myös, kirjautuvatko ryhmähankkeet hakijoiden vai päähakijan mukaan sekä onko toteuttajatyypin jakauma pysynyt samana ohjelmakausien saatossa?

TEM:n edustajat vastasivat esitettyihin kysymyksiin. Regiowikiin pääsee vain hallintoviranomaisille luovutettavilla SFC-tunnuksilla. Ryhmähankkeet kirjautuvat seurantajärjestelmään jokaisen hakijan osalta erikseen. Yritysten osuus ohjelmien rahoituksesta on pysynyt suunnilleen 40 % tasolla läpi ohjelmakausien, sen sijaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen osuus on kasvanut.

Agnès Monfret kiitti edistymiskatsauksesta ja totesi, että siitä välittyi ohjelmatyön pulssi. Vaikka kaikki ovat hieman jäljessä toteutuksessa, on hyvä, että kärjessä ovat juuri ne maakunnat, joiden siellä kuuluukin olla. Suomellakin on haasteita voittaa kuluvan ohjelmakauden hidas toteutus, johon Fittokin viittasi esittäessään ohjelmiin uudistuksia. Rahoitusta on vielä jäljellä, joten nyt on pragmaattisesti mietittävä mihin sitä kannattaa kohdistaa. Oli surullista kuulla, että yritykset eivät enää luota järjestelmään. Onnistuneita hankkeita on kuitenkin paljon, esimerkkinä tuore Mikkelin betoniprojekti tai Kajaanin LUMI-supertietokone. Monfret kehotti Suomea jatkamaan aktiivista keskustelua, hyödyntämään EURA 2021-järjestelmää, joka on ikkuna menneisiin ja tuleviin onnistumisiin, sekä muistamaan nuorten osallistaminen – tästä esimerkkeinä nuorille journalisteille suunnattu [Youth4Regions](#) -ohjelma sekä korkeakouluopiskelijoille tarkoitettu [At the school of open cohesion](#) (ASOC), jonka [seuraavaan jaksoon](#) hän toivoi suomalaisiakin kouluja mukaan.

Samu Tuominen kiitti älykästä erikoistumista koskevien tietojen lisäämisestä tilannekatsaukseen ja uudisti aikaisemman ehdotuksensa maakunnittaisista sidonta- ja maksatusosuuksista suhteutettuna käytössä olevaan kehykseen. Myös kaupunkihankkeiden osuus kiinnostaa. Ilmastotoimien osuus on nousussa, mikä on hyvä trendi, mutta vielä on matkaa 35 %:iin. Indikaattoritavoitteiden ajantasaistaminen on hyvä hanke. Tuominen muistutti, että tavoitteiden tarkistus vaatii tuekseen myös metodologian ajantasaistamisen, mikä on hyvä toimittaa komissioon etukäteen, jotta muutokset saadaan menemään hyvissä ajoin läpi.

Pekka Jounila totesi, ettei JTF:ssä tehty kova työ ole jäänyt komissiossa huomaamatta, Suomea ja Viroa pidetään nyt JTF:n eturintamana. Jounila kehui SBS-betonin huhtikuista avajaistilaisuutta Mikkelissä. Tehtaan alue toimii myös tulevan Jukolan viestin keskuksena ja parkkipaikkana, joten myös laaja joukko kisavieraita näkee hankkeen tulokset – ja EU-kyltin.

Puheenjohtaja totesi yhteenvedossaan, että alkuvaikeuksien jälkeen ohjelmatyö on saatu käyntiin ja harmitteli jos järjestelmän maine oli ehtinyt kärsiä. Puheenjohtaja piti komission tapaan tärkeänä saada seuraava sukupolvi mukaan tulevaisuuden työhön.

Päätös: Merkittiin tilannekatsaukset ja käyty keskustelu tiedoksi.

Puheenjohtaja siirsi esityslistan kohdan 6 käsittelyn kohdan 7 jälkeen. Kokoustaulla kuultiin kaksi hanke-esittelyä:

- *Fennogate Finland* ([J11140](#)); Toimitusjohtaja Anrtti Tuokko kertoi lääkkeitä ja itsehoitotuotteita (flunssa, yskä ja vastustuskyky) tuottavan v. 2010 perustetun yrityksen (liikevaihto 4 milj. euroa, 13 työntekijää) JTF-hankkeesta, jossa kehitettiin laatu- ja markkinajärjestelmä, luotiin tekoälyä hyödyntävä tuotekehitysprosessi sekä pyrittiin parantamaan kilpailukykyä markkinoinnissa tavoitteena kansainvälistyminen Ruotsin ja Viron markkinoille. Kehitetyn uuden lääkkeen tuotanto on jo käynnistynyt, mutta

lanseeraus tapahtuu vasta ensi vuonna. Kokemus yhteistyöstä rahoittajan kanssa oli ollut erittäin myönteinen ja saadun rahoituksen merkitys keskeinen yrityksen kehitykselle.

- *Talent Hub Eastern Finland* ([S30331](#)-S30336); Projektipäällikkö Mirja Iskanius Ylä-Savon ammattioppilaitoksesta esitteli kuuden toteuttajan (pää toteuttaja Itä-Suomen yliopisto UEF, osatoteuttajat Karelia, Savonia, Riveria, Sakky ja Ysao) kokonaisrahoitukseltaan 6,3 milj. euron ryhmähanketta, joka toimii Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa. Hankkeen tavoitteena on, että alueelle saapuneet kansainväliset opiskelijat työllistyvät ja kotoutuvat Itä-Suomeen. Konkreettisesti se tarkoittaa verkostoja, kielen ja suomalaisen työkulttuurin oppimista, harjoittelu- ja työpaikkojen löytämistä ja mahdollisuuksia yritystoimintaan sekä toisaalta työnantajille tarjottavaa tukea ja työkaluja kansainvälisten työntekijöiden rekrytointiin.

6. Koheesiopolitiikan uudistaminen/ReARM Europe ohjelmamuutos

Asiakohdan aluksi kuultiin kaksi taustoittavaa alustusta.

Harriet Lonka Pohjois-Savon liitosta esitteli Pohjois-Savon kokonaisturvallisuusklusteria ja laajemmin kokonaisturvallisuuden ja aluekehityksen suhdetta. Valtioneuvoston periaatepäätös kokonaisturvallisuudesta annettiin vuonna 2012, mutta vaikka varautumisesta on puhuttu jo 20 vuotta tuli se vasta koronan myötä laajemmin julkiseen keskusteluun. Suomi on ollut teemassa aktiivinen, mistä esimerkkinä on myös Sauli Niinistön EU:lle laatima raportti ["Safer Together - Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness"](#). Vuoden 2023 alussa valtiosihteerityöryhmän muistiossa kokonaisturvallisuus liitettiin aluekehittämisen. Lonka esitteli kokonaisturvallisuutta kuvaavan timanttikuvion, jossa yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden seitsemäksi pääelementiksi määritellään johtaminen, kansainvälinen ja EU-toiminta, puolustuskyky, sisäinen turvallisuus, talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus, väestön toimintakyky ja palvelut sekä henkinen kriisinkestävyys. Longan mukaan varautumisessa keskeistä on normaaliolojen huolellinen hoitaminen; kokonaisturvallisuus on jokaisen asia, joka ei ole koskaan valmis. Kyse on myös toimintojen jatkuvuuden hallinnasta ja keskinäisestä luottamuksesta ja viranomaisten yhteistyöstä. Aluekehityksen kannalta kyse on alueellisen resilienssin rakentamisesta pohjautuen alueen omiin voimavaroihin. Osaamisen huoltovarmuutta tulee kehittää älykkään erikoistumisen ympärille. Keskustelussa kiinnitettiin huomiota järjestöjen rooliin kokonaisturvallisuuden rakentajina sekä henkisen kriisinkestävyyden merkitykseen – esimerkkinä maataloustuottajien ja mikroyrittäjien jaksaminen.

Sara Kajander (PLM) esitteli puolustusministeriön näkökulmaa ohjelmanmuutokseen. Suomen turvallisuusympäristö on heikentynyt pitkävaikutteisesti. Alussa kuviteltiin, että Venäjän suorituskykyä kyetään heikentämään, mutta nyt havaitaan, ettei niin ole käynyt. Venäjän kapasiteetista iso osa on suuntautunut Ukrainaan ja näyttää siltä, että Venäjä tulee saavuttamaan tavoitteensa – siksi pitää varautua siihen, että viiden vuoden sisällä Venäjällä on täysimittainen kyky uhata Suomea ja Baltiaa. Nykyinen resursointi ei vastaa tarvetta ja erityisenä pullonkaulana ovat tällä hetkellä ne reitit, joita pitkin apua Suomeen tulisi. On myös oltava riittävää puolustusteollisuutta, jotta voidaan vähentää riippuvuutta Kiinasta ja muualta EU:n ulkopuolelta. Tätä taustaa vasten on PLM:ssä valmisteltu esitystä, jossa on kaksi ulottuvuutta; sotilaallinen liikkuvuus ja tuotantokapasiteetti.

Sotilaalliseen liikkuvuuteen kohdistuisi 70 % rahoituksesta. Potentiaalisia hankkeita on kaikkialla maassa, mutta niiden pääpaino on Pohjois-Suomessa. Kriittisimpiä kohteita ovat esim. Pohjois-Suomen rajanylityspaikkojen kehittäminen, eurooppalaisen raideverkon laajentamisen suunnittelu, tulevalle F35-kalustolle soveltuvat varalaskupaikat, raideverkon lastauspaikat, erikoiskuljetusreittien kehittäminen (ml. sillat) sekä ei-liikenneverkkoon liittyvä VIRVE-verkon laajennus Pohjois-Suomessa palvelemaan rajat ylittävää viranomaisyhteistyötä.

Puolustustuotannon edistämiseen kohdistuisi 30 % rahoituksesta. Ampumatarviketuotanto on tällä hetkellä pullonkaula koko Euroopassa, 155-kaliiperisten ammusten puute on huutava, kun taas Venäjällä niiden tuotanto toimii tehokkaammin. Kotimaisen puolustusteollisuuden tuotannon edistämisen ohella tukea kohdistuisi kaksikäyttöisyyteen, testaukseen, yritystransformaatioon sekä ekosysteemien ja klusterien rakentamiseen – siemeniä on jo runsaasti eri puolilla maata. Tiedossa on jo muutamia tunnistettuja hankkeita, kuten tulevaisuuden viestintäyhteyksien testausympäristö tai sotilaallisen kaluston korjaamokapasiteetin kasvattaminen. Myös korjausrakentamiselle olisi välttämätön tarve.

Rahoituksen kohdentumiseen ei voi hakumenettelyjen vuoksi ottaa suoraan kantaa, mutta karkean suuntaa-antavan arvion mukaan n. 75% rahoituksesta voisi kohdistua Itä- ja Pohjois-Suomeen, pääsääntöisesti 1-tukialueelle.

Valtteri Karhu esitteli ohjelmanmuutosesityksen kiittäen alustusten antaneen hyvän pohjustuksen sille, minkä tyyppisistä kysymyksistä ollaan keskustelemassa. Taustaksi käsitteellyn Karhu kertasi lähtökohdat, eli 1.4. komission esittelemän koheesipolitiikan uudistuspaketin, jonka ajatuksena on uudelleen suunnata koheesiorahoitusta uusiin tarpeisiin. Tee-
moja olivat puolustuksen ohella myös asuminen, vesiala ja strateginen osaaminen. Puolustuksen osalta annettiin kolme uutta tavoitetta, sotilaallinen liikkuvuus, puolustusteollisuuden tukeminen ja osaamisen kehittäminen. Muutoksiin lähteville ohjelmille on luvassa kannustimia – edellyttäen, että vähintään 15 % ohjelmavaroista siirretään uusiin tavoitteisiin. Suomelle tärkein houkutin on vuoden jatkoaika toteutukselle. Komission esitys ei kuitenkaan tuo lisää rahoitusta, vaan siirrot on tehtävä ohjelmien sisältä. Suomi on itse toivonut komissiolta välineitä turvallisuuden ja itäisten raja-alueiden tilanteen parantamiseen, joten näyttäisi oudolta, jos emme nyt tähän komissioon tarjoamaan mahdollisuuteen tarttuisi.

Valtioneuvosto suhtautuu käsillä olevaan ohjelmanmuutosesitykseen myönteisesti. Ohjelmamarakenteeseen lisättäisiin kaksi uutta toimintalinjaa. JTF säilyisi nykyisellään. Ohjelman 3,2 miljardin julkisesta rahoituskehyksestä on puolet edelleen varaamatta, eli rahoitusta on noin puolitoista miljardia vapaana, ja siitä 624 milj. euroa on vielä kokonaan jakamatta viranomaisille. Siirrettävä 300 milj. euroa on otettava jostakin pois. Ehdotuksen mukaisesti rahoitusta siirrettäisiin EAKR:n nykyisiltä toimintalinjoilta tasaisesti (15 % kehyksestä) mutta ESR+:n osalta (10 % kehyksestä) vain TL4:ltä. Leikkaukset koskettaisivat sekä alueellista että valtakunnallista rahoitusta. Ohjelmanmuutosesityksen pääkohdat ovat:

- Suomi toteuttaa ohjelmanmuutoksen. Lähtökohtana on n. 300 milj. € rahoitussiirrot valittaviin uusiin tavoitteisiin, jolloin EU-rahoituksesta laskettuna kohdennetaan tarvittava 15 % tai jos minimivaatimus laskee, voidaan summaan sisällyttää myös ohjelman valtion vastinrahoitusta
- Ohjelman kokonaisrahoitusvolyymi (EU- ja kansallinen vastinrahoitus) säilytetään ennallaan eli valtionrahoitusta ei vähennetä
- Lisätään ohjelmaan kaksi uutta EAKR-tavoitetta:

- Teollisen kapasiteetin lisääminen kaksikäyttötuotteiden ja puolustuksen edistämiseksi kaikilla EU:n alueilla ja kaikenkokoisissa yrityksissä
- Kriisinsietokykyisen puolustus- tai kaksikäyttöinfrastruktuurin kehittäminen sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseksi unionissa
- Muutetaan 10 % ohjelman ESR+ -rahoituksesta EAKR-rahoitukseksi ja kohdistetaan se em. kahteen uuteen EAKR:n tavoitteeseen.

Karhu totesi Kajanderin esityksen kuvanneen jo hyvin mitä toimenpiteet voisivat käytännössä olla, eli mm. parannetaan joukkojen vastaanottokykyä. Väylien parantuminen helpottaa myös teollisuuden kuljetuksia ja siviililiikennettä. ESR+:n osalta soveltamisala olisi kapea, eikä toisi uutta verrattuna siihen, mikä on jo nyt mahdollista. Myös ESR+:n panos kuitenkin tarvitaan, siksi esitetään 10 %:n siirtoa.

Karhu totesi käsittelyn aikataulusta, että tässä vaiheessa tarvitaan päätökset suuntalinjoista, jotta päästään etenemään syksyn aikana teknisten muutosten kanssa. Syksyllä seurantakomitean käsiteltäväksi tuotaisiin sitten tuotos- ja tulosindikaattoreiden uudet tavoitetasot, metodologia ja muut ohjelma-asiakirjaan tehtävät muutokset.

Puheenjohtaja lisäsi, että sihteeristö asettui kokouksessaan 22.5. yksimieleisesti tukemaan päätösesitystä.

Keskustelussa muistutettiin sihteeristön olleen monisanainen käsitellessään asiaa. Pohdittiin maakunnittaisia kehyksiä ja rahoitussiirtojen jakautumista niiden välillä – pitäisikö kehyksistä siirtää rahoitusta samassa suhteessa kuin puolustusteeman rahoituksen ennakoidaan niihin kohdistuvan, ja miten huomioidaan se, ettei kaikilla maakunnilla ole käytössään JTF-rahoitusta, jolla kompensoida leikkauksia? Monissa puheenvuoroissa pidettiin yleisesti valitettavana sitä, että koheesioteemasta leikataan. Toisaalta tiedostettiin, että pitkä itäraja on viimeinen linja EU:n ja Venäjän välillä. Kysyttiin myös, kuinka laajalti muissa maissa ollaan suunnittelemassa vastaavia ohjelmanmuutoksia? Muistutettiin, että koheesiopolitiikka on alueiden ja kaupunkien politiikkaa – nyt vain otetaan palanen perinteisestä pois ja siirretään tiettyyn teemaan. Toisaalta huomautettiin, että valmisteluvaihe on jo nyt hidastanut ohjelman toteutusta, vaikka uudistuksen tarkoitus oli päinvastainen. Jäljellä olevaa toteutusaikaa pidettiin varsin lyhyenä isoille infrahankkeille. Kysyttiin myös, onko tulossa valtakunnallinen ohjelma ja mikä on välittävien viranomaisten rooli? Muistutettiin, että seurantakomitea ei päättä valtion vastinrahoituksen määrästä, vaan se on osa valtion suunnitteluprosessia. Kysyttiin, mikä voisi olla tutkimuslaitosten rooli rahoituksen saajana? Korkeakouluille EAKR on ollut erittäin tärkeä ja rahoitussiirrot vähentäisivät tavoitteiden mukaista toimintaa alueilla. Oltiin myös huolissaan valtakunnallisen toiminnan toteutusmahdollisuuksista, sillä niiden sisällöt on suunniteltu nykyisten rahoituskehysten puitteissa – pahimmillaan voi edessä olla yt-neuvotteluja.

Itä-Suomen edustaja korosti ohjelman tarjoavan ainoat aluekehittämisen välineet mitä Itä- ja Pohjois-Suomessa on käytössä. Siksi elinvoiman kehittämisen on oltava mukana välineistössä ja myös sotilaallisen liikkuvuuden hankkeissa olisi tärkeä säilyttää koheesionäkökulma. Siksi päätökseen esitettiin lisättäväksi ponsi, jonka mukaan "Ohjelmanmuutoksen yhteydessä turvataan Itä- ja Pohjois-Suomen ja itärajan alueen rahoitus elinvoiman tukemiseksi nykyisten maakunnallisten kehysten mukaisesti." Muiden suuralueiden edustajat eivät kannattaneet ponnien lisäämistä päätökseen.

Kysyttiin, mitä alkuperäisen ohjelman tavoitteista jää siirtojen vuoksi toteuttamatta? Todettiin, että vaikka turvallisuudesta on nopeasti kehittynyt tämän kauden painopiste, olisi päätökset tärkeää tehdä huolella muistaen myös ohjelman muut tärkeät teemat (tasa-arvo, työllisyys, sosiaalinen osallisuus), sillä turvallisuus on laaja käsite, joka edellyttää myös yksilöiden säilymistä toimintakykyisinä. Kansallisten leikkausten myötä rakennerahastojen merkitys kasvaa – miten tasa-arvo huomioidaan uusissa toimintalinjoissa ja voitaisiinko niillä auttaa julkisten hankintojen kautta myös esim. pitkäaikaistyöttömien tilannetta? Nähtiin hyvänä, että kaksikäyttöinfra on mahdollista liikkuvuushankkeissa. Korostettiin myös elinkeinoelämän tarpeita ja hyötymismahdollisuuksia (6G, verkkoteknologia) – kaksikäyttöyrityksiä on kaikkialla Suomessa. Tulisi myös arvioida, minkälaisissa rakennushankkeissa aluekehitysvarat ovat hyviä ja minkälaisiin hankkeisiin muut välineet sopisivat paremmin. Sotilaallisen liikkuvuuden edistämisen osalta kysyttiin myös, voisiko kokonaisturvallisuusteema olla siinä mukana – on muitakin näkökulmia kuin PLM:n. Pohdittiin myös antaako kirjaus riittävästi tilaa liikkua prosenttijakaumassa 30/70 jos ilmenee tarvetta muuttaa?

Aurimas Andrulis muistutti itse olevansa kotoisin Baltian maasta ja siten ymmärtävänsä hyvin käytyä keskustelua. Hän muistutti maakohtaisissa suosituksissa nostetun esiin mm. osaamisvajeet, vähähiilisyiden edistämisen yms., mutta toisaalta kaikkia jäsenmaita kehoitettiin panostamaan myös puolustusteemaan. Komissiossa on kyllä huomattu 10 %:n ESR+ -siirto, ja kun virallinen siirtoesitys tulee, sitä arvioidaan komissiossa – myös suhteessa lopulliseen uudistuspakettiin.

Agnès Monfret kiitti kiinnostavista alustuksista ja totesi, että ideaalisesti emme puhu leikkauksista, vaan vahvistamisesta. Puolustus ei ole koheesiopolitiikan dna:ssa, mutta toisaalta hankkeiden valinta ei ole vielä edennyt kovin hyvin. Paine kohdistuu erityisesti Baltian maihin ja niissä käydään samaa keskustelua. Esim. Viro on edellä hankevalinnassa (koko ohjelmärahoituksesta 75 % varattu) ja heillekin kysymys on vaikea, suunnitelmassa heillä on siirtää 200 milj. euroa puolustukseen, ja keskusteluja käydään sielläkin siitä, mistä rahoitus otetaan. Arvostamme komissiossa sitä, että otatte tämän vakavasti. Emme vielä kuitenkaan tiedä mikä lopullinen ratkaisu tulee olemaan. Ei kuitenkaan kosketa jo valittuihin hankkeisiin.

Karhu vastasi esitettyihin kysymyksiin: Tässä vaiheessa ei tiedetä rahoituksen alueellista kohdentumista. On haluttu mahdollistaa maanpuolustukseen liittyvät investoinnit ja ne perustuvat tunnistettuihin tarpeisiin, eikä nyt voida tarkastella muunlaisia valintoja. Tulevissa puolustusteeman hankkeissa pitää edelleen huomioida samat asiat kuin vanhoissakin. On valintakysymys, mistä rahoitusta vähennetään. ESR-siirron myötä painotus toki muuttuu. Se miksi leikkaus eitetään kohdistuvaksi vain TL4:lle johtuu siitä, että lastensuojelun (TL5) kehys on lähtökohtaisesti jo pieni ja TL6 taas on edennyt varsin hyvin. JTF-maakunnissa leikkausten kokonaisvaikutus on pienempi. Voidaan myös kysyä, mitä jäisi toteuttamatta siitä syystä, että olemme jäljessä toteutuksessa? Esitetty 300 milj. euron siirto on vakioitu, ja sen laskentaperusteet joustavat sallien muuttuvat minimiprosentit. Kunta- ja muun julkisen rahoituksen osalta on todettava, että hankkeiden kohdistuessa pääosin väyläverkkoon ja yritysten tuki-instrumentteihin, ei paljoa kunta- ja muuta julkista rahaa kerry. Tällä hetkellä sitä kertyy kuitenkin hyvin, eli ei ole odotettavissa lisäpainetta. Jakosuhdetta 30/70 sotilaallisen liikkuvuuden hyväksi on päädytty esittämään siksi, että infrainvestoinneissa on korkeammat tukitasot, kun taas yritysten hankkeissa tukitasot ovat matalampia, jolloin myös vipuvaikutus on isompi yritysten laittaessa hankkeisiin enemmän

omaa rahoitustaan. Sotilaallisen liikkuvuuden puolella on miljardien hanketarpeet – erityisesti Pohjois-Suomessa. Yrityshankkeiden osalta pääpaino on kapasiteetin kasvattamisessa, mutta myös markkinoita lähellä olevaa TKI-toimintaa tarvitaan. Suurimmat alan yritykset sijaitsevat Etelä- ja Länsi-Suomessa. Työllisyyttä edistävien toimien yhdistäminen näihin hankkeisiin on hyvä huomio jatkotyöhön. Hallintomalli on keskeneräinen kysymys, jossa on erilaisia vaihtoehtoja, mutta ei vielä valmista kantaa. Rahoituslakia ei tulla avaamaan, eli rahoittavia viranomaisia ei tule lisää, normaali hakumenettely ja hankkeiden valintaperusteet ovat edelleen tarpeen. Taustaselvityksiin perustuvia tarpeita on tunnistettu, mutta ohjelmasta on saatavilla vain osa siitä rahasta mitä sotilaallinen liikkuvuus tarvitsee. Tutkimuslaitoksilla voi olla roolinsa esim. testausympäristöissä. Pääasiassa kyse on kuitenkin yrityksissä tapahtuvasta tuotekehityksestä, sillä taustalla on tarve saada tuotteet nopeasti käyttöön.

Puheenjohtaja kehotti kirjaamaan Itä-Suomen elinvoiman tukemisen turvaamiseen liittyvän ponnen pöytäkirjaan. Alkuperäistä päätösesitystä ei kuinkaan voida muuttaa, joten edetään sihteeristön tekemän esityksen mukaisesti ja viedään asia seuraavaksi poliittiseen käsittelyyn. Tämänpäiväisessä keskustelussa nousseet kysymykset tulevat olemaan myös hallituksen pöydällä.

Päätös: Hyväksyttiin ohjelmamuutoksen pääkohdat. Sihteeristö valmistelee yksityiskohtaiset tekstimuutokset, indikaattorit ja erityistavoitekohtaiset rahoitustaulukot ylimääräiseen seurantakomitean kokoukseen.

Hankejohtaja Antti Niskanen esitteli lopuksi Savilahden tiedelaaksoa ja 250-vuotisjuhla-vuottaan viettävän Kuopion näkymiä. Kaupunki on valittu viidettä vuotta peräkkäin Suomen toiseksi vetovoimaisimmaksi kaupungiksi. Keskusta-alue laajentuu Savilahteen, jonne mm. koulutusala sekä kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden toimijat ovat keskittymässä. Tavoitteena onkin olla Euroopan kiinnostavin oppimis- ja innovaatioympäristö.

Ensimmäisen kokouspäivän virallinen osuus päättyi klo 17:24.

Toinen kokouspäivä 12.6.

Puheenjohtaja avasi toisen kokouspäivän kokousosuuden klo 8:55

7. RRF ja Uudistuva ja Osaava Suomi-ohjelman synergiat (siirrettiin edelliseltä päivältä)

Anu Heinonen (TEM) esitteli katsauksen EU:n Elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoituksen käytöstä Suomessa ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja RRF-rahoituksen täydentävyyksistä. Aiemmin on todettu, että laajat tavoitteet ja painopisteet ovat pitkälti yhte-neväiset ja että tuensaajissa on osin päällekkäisyyksiä – siksi koordinaatiota ja yhteisvaikutusten tarkastelua tarvitaan. Suomen enimmäissaanto RRF:stä on 1,95 miljardia euroa, josta TEM:n hallinnonalan osuus on 1,1 miljardia euroa. Komissioon on toimitettu kaksi maksupyyntöä, kolmas on vireillä. Viimeinen maksupyyntö (Suomen kuudes) tulee jättää 30.9.2026 mennessä. TEM:n hallinnonalalla on sidottu 9.6. mennessä 886 milj. euroa RRF-

hankkeisiin, siitä n. 37 % on kohdistunut Uudellamaalla toimiville tuensaaajille, seuraavina Satakunta (10 %), Pohjois-Pohjanmaa (8 %) ja Pirkanmaa (7 %). Yhteiset tukitoimen alat ja niihin kohdistunut rahoitus osoittaa ohjelmien yhteisvaikutuksen (TKI, yritysten tukeminen, työmarkkinat ja koulutus). Aloja, joissa vain RRF toimii, ovat esim. suuret energiainvestoinnit, terveydenhuollon toimenpiteet, laajakaistat ja rautatieverkon digitointi. Heino-nen kertoi kokemuksista RRF:n tulosperusteisuudesta: Tulosperusteisuus aiheuttaa paljon byrokratiaa, sillä kustannuksia on kuitenkin pakko seurata ja maksupyyntöjen laatiminen on työlästä. Tulosperusteisuuden mittaristo on jäykähkö. Myös komissiolle on tullut yllätykse-nä, että kaikki pitää todentaa, jokaista sanaa myöten. Siksi valmistelussa on muutos, jossa joitain Suomen RRF-suunnitelman tekstejä muutetaan ja turhia välitavoitteita poistetaan. Erityisen haasteellista on pysyä suurten investointien tavoitteissa ja myös taloudellista riskiä on vaikea ennakoida. Arachnen käyttöönottoa on selvitelty.

Keskustelussa kysyttiin, laitetaanko käyttämättä jäänyttä RRF-rahaa uudelleen jakoon? Toteuttajat ovat huomanneet maalien liikkuvan ja pelkäävät takaisinperintöjä. Todettiin valtiokonttorin kouluttavan ja huolehtivan tietojärjestelmistä ja controllerin valvovan toi-mintaa. RRF:ssä on myös paljon hyvää opittavaa koheesion toimeenpanoon.

Päätös: Merkittiin katsaus ja käyty keskustelu tiedoksi

8. Arviointisuunnitelman päivitys

Valtteri Karhu esitteli ehdotuksen arviointisuunnitelman aikataulutuksen päivittämiseksi ohjelman vaikutusarvioinnin sekä teema-arvioinnin osalta liitteen 4 mukaisesti.

Koska ohjelman toimeenpano on viivästynyt (esim. Euran indikaattoritietoja ei ole vielä saatu kattavasti järjestelmään) on ohjelman sihteeristössä ja arviointiryhmässä todettu tarve siirtää vaikutusarviointia myöhäisemmäksi. Se on tarkoitus käynnistää vuoden 2025 aikana, jolloin ensi kesän seurantakomiteakokoukseen saataisiin ensimmäinen vaikutusar-viointiraportti. Samalla esitetään, että vaikutusarviointia uudistetaan siten, että toteutetaan vertaileva analyysi tuensaaajien ja ei tukea saaneiden kesken. Verrokkiryhmien tietoja kerätään tilastokeskuksen tuottamista aineistoista.

Teemakohtaisten arviointien aikataulua vastaavasti nopeutettaisiin, jotta tulokset saadaan nopeammin käyttöön uuden ohjelmakauden valmistelua varten. Ensimmäiset suunnitelmat (osaavan työvoiman saatavuus, vihreä kasvu) tulisivat jo seuraavaan seurantakomitean kokoukseen.

Samu Tuominen kysyi antaako mahdollisen ohjelmanmuutoksen toteutuminen aihetta arviointisuunnitelman tarkistamiseen myöhemmin? Karhun mukaan ensi vuonna tarkastellaan, onko tarvetta laajentaa teemoja. Se ei kuitenkaan edellytä arviointisuunnitelman muutosta. Todettiin myös, että ESR:n osalta on ollut ongelmia hallinnossa ja ammattikorkeakoulut laativat omaa yhteenvetoa siitä, miten ongelmat ovat heijastuneet ohjaukseen, käsittely- ja maksatusaikoihin sekä korvaavien mallien käyttöön – tämän toivottiin tulevan huomioiduksi osana arviointia.

Puheenjohtaja kiitti esittelystä ja keskustelusta ja totesi kokouksen olevan edelleen päätösvaltainen huolimatta kahden jäsenen poistumisesta.

Päätös: Hyväksyttiin muutokset ohjelman arviointisuunnitelmaan

9. Mahdollistavien edellytysten soveltaminen ohjelmakauden toimeenpanossa

Valtteri Karhu totesi, että EU:n perusoikeuksien ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumisesta tulee tarkastella säännönmukaisesti seurantakomitean kokouksissa. Tarvittaessa konsultoidaan myös ihmisoikeuskeskusta. Tähän asti ei raportoitavaa ole ollut, mutta nyt on saatu tieto vuodelta 2019 olevasta tapauksesta, johon liittyen HVO on jo tehnyt toimenpiteitä. Esiin tullut tapaus toisaalta osoittaa, että yhdenvertaisuuslaki toimii käytännössä ja suojaa vammaisten ihmisten oikeuksia. Korjaavia toimia on tehty, eikä tarvetta sulkea ao. tahoa pois ohjelmatyöstä ole – tosin sen tarkasteluun, voiko tuomittu taho toimia hanketoteuttajana, ei ole olemassa tarkempaa lainsäädännöllistä pohjaa.

Aurimas Andrulis totesi komission hyväksyvän katsauksen ja tehdyt toimenpiteet osoituksena siitä, että järjestelmä reagoi tapahtuneeseen. Hän myös pyysi asiasta dokumentteja, jotta he voivat liittää tapauksen tietoihinsa.

Päätös: Seurantakomitea hyväksyi saadun katsauksen ja suositukset huomioitavaksi tulevien toimenpiteiden valmistelussa.

Ylimääräisenä asiakohtana keskusteltiin tulevan ohjelmakauden näkymistä – komissio aikoo julkistaa ehdotuksensa MFF-paketiksi 16.7.

Puheenjohtaja totesi Suomelle olevan tärkeää, että jatkossakin tuetaan innovaatioita, turvallisuutta ja vihreää siirtymää. Niin ikään NSPA-alueiden erityisasema, väestön ikääntyminen, pitkä raja Venäjän kanssa ja kokonaisturvallisuuden näkökulma ovat keskeisiä. Suomella on jo viides ohjelmakausi menossa, joten tiedämme jo, mikä toimii ja mikä ei – ja että joskus vaikeudet ovat myös omista päätöksistämme johtuvia. Kokemuksemme yhdestä ohjelmasta ovat hyviä, se on sallinut alueiden erilaisuuden huomioimisen. Eilen jo tuli esiin se, miten suuressa määrässä erilaisia kehyksiä joudumme toimimaan, joten toiveissamme on erityistavoitteiden pienempi määrä. NSPA-lisärahoitus on tärkeää, sillä on torjuttu pysyviä haittoja esim. Lapin ja Järvi-Suomen matkailua kehittämällä. Vaikka uutta kautta valmistellaan nyt vaikeassa tilanteessa, toivomme että koheesiorahoituksen perinteiseen ja perimäiseen tarkoitukseenkin kohdistuisi edelleen rahoitusta.

Agnès Monfret pahoitteli, ettei voi vielä kertoa paljon tulevasta. Uutta kautta koskeva kuuleminen päättyi toukokuun lopussa. Komissiolla on vahva näkemys siitä, miten kokonaisuutta tulisi kehittää. Von der Leyen paljasti jo aavistuksen siitä, mitä on odotettavissa 16. ja 23. heinäkuuta – ei ehkä niin rajua kuin oli vielä helmikuuisessa tiekartassa, mutta kuitenkin esim. vähemmän instrumentteja, kilpailukykyrahasto, yksinkertaisuuksia hakijan näkökulmasta ja jaettu hallinto yhdessä CAPin kanssa. Jo 25 vuotta sitten haaveiltiin yhteisestä sääntökirjasta. Eilen kuultiin, että yritykset eivät pian ole enää kiinnostuneita rahoituksesta johtuen hallinnoinnin raskaudesta. Sosiaalinen ilmastorahasto on kokeilu, joka asettuu RRP:n ja koheesiopolitiikan välimaastoon. Avainkysymys on käytössä olevan rahoituksen määrä; yksi prosentti EU:n bkt:sta johtaa koheesiorahoituksen puolittumiseen nykyisestä, koska niin moneen muuhunkin teemaan tarvitaan yhä enemmän rahaa. Koheesiopolitiikka syntyi samaan aikaan yhteismarkkinoiden kanssa. Yhdessä ne ovat

liima, joka pitää EU:n koossa – tämä on hyvin eksistentiaalinen kysymys. Esityksessä on haluttu, että alueilla on sananvaltaa, siksi puhutaan kansallisesta ja alueellisesta kumppanuudesta.

Keskustelussa todettiin, että menneiden kausien aikana ohjelmatyö on kehittynyt pirstaleiseksi, joten yksinkertaistamiselle on tarvetta. Esim. yritysten näkökulmasta laajemmat teemat ja kokonaisuudet ovat tervetulleita. Vaikka uuden kauden valmistelua tehdään nyt epävarmemmissa tunnelmissa kuin koskaan aiemmin, on hyvä, jos pystytään lähtemään alueiden tarpeista ja paikkaperustaisesta kehittämisestä, vaikka varojen väheneminen voi johtaa kiusaukseen siirtyä ylhäältä alas lähtevään suunnitteluun. Toivottiin, ettei kansallisesti lähdetä tekemään ylimääräistä säännöstöä. Koheesiovaroilla voidaan myös valmistautua kilpailemaan kilpailukykyrahaston rahoituksesta. Haluttiin kuulla näkemys siitä, voiko laajentumapolitiikalla ja EU:n velanottokuluilla perustella rahoituksen hakijoille ja muille kumppaneille rahoituksen vähenemistä?

Monfret korosti 9. koheesioraportin viestinä olleen, että koheesiolitiikkaa ja paikkaperustaista kehittämistä tarvitaan edelleen. NSPA-rahoitus tulee säilymään, koska se on erikseen mainittu liittymisasiakirjassa. Emme vielä tiedä laajentumisen aikataulua. Vastaus on arvioida EU:n budjettia. Olennaista on vastuullisuus, sillä ajat ovat olleet kovia ja EU on edennyt kriisistä kriisiin.

Puheenjohtaja tiivisti käydyin keskustelun toteamalla, että odotamme epävarmoissa mutta toiveikkaissa merkeissä uuden kauden linjauksia. Keskustelu asiasta tulee jatkumaan.

10. Seuraava kokous

Aiemmin on seuraavan kokouksen ajankohdaksi asetettu 11.12.2025. Koska ohjelmanmuutosesitys hyväksyttiin eilen, pidettäneen sitä ennen kuitenkin ylimääräinen kokous, jonka ajankohta tarkentuu alkusyksystä.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja totesi kokouksen lopuksi, että ohjelma etenee ja välittävät toimet ovat selvinneet tehtävistään hyvin. Eura tukee työskentelyä jo erittäin hyvin, EU:n alue- ja rakennepoliitikan jatkuvuus tarvitsee edelleen viestintää, tärkeitä teemoja jatkossakin ovat kumppanuusperiaate, alueiden tulevaisuus ja nuorten mukaan ottaminen tulevaisuuden edistäjinä. Tulevaisuuden suhteen elämme kuitenkin epävarmuudessa; vaarana on, että koheesiolitiikan osuus tulee Suomessakin kaventumaan, mikä vaatii valintoja ja priorisointia. Katsotaan, eteneekö eilinen ohjelmanmuutos hallituksessa. On tärkeää muistaa myös, että kokonaisturvallisuutta edistetään ohjelman nykyisilläkin toimilla.

Aurimas Andrulis kiitti rakentavasta kokouksesta ja erikseen tulkkeja hyvästä työstä.

Kokous päättyi klo 10:12.